

BIJLAGE C BIJONTWERP-METHODEBESLUIT

Nummer: 100947-82.
Betreft: Bijlage C bij het Besluit tot vaststelling van de methode van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering ingevolge artikel 41, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998.

1	Inleiding.....	1
2	Juridische basis.....	4
	2.1 Reacties respondenten.....	4
	2.2 Afweging en motivering DTe.....	4
3	Reguleringsperiode.....	5
	3.1 Reacties respondenten.....	5
	3.2 Afweging en motivering DTe.....	5
4	Ijkpunt.....	6
	4.1 Reacties respondenten.....	6
	4.2 Afweging en motivering DTe.....	6
5	Methode voor berekening van de algemene productiviteitsverandering.....	6
	5.1 Reacties respondenten.....	6
	5.2 Afweging en motivering DTe.....	7
6	CAPM en de WACC.....	7
	6.1 Reacties respondenten.....	7
	6.2 Afweging en motivering DTe.....	8
7	Niet-beïnvloedbare kosten.....	9
	7.1 Reacties respondenten.....	9
	7.2 Afweging en motivering DTe.....	9

1 Inleiding

1. Vaststelling van de methode van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering (hierna: methodebesluit) ingevolge artikel 41, vierde lid, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) geschiedt na overleg met de gezamenlijke netbeheerders en met representatieve organisaties van partijen op de elektriciteitsmarkt, waarbij de directeur DTe in het vaststellingsbesluit aangeeft welke gevolgtrekkingen hij heeft verbonden aan de uitkomsten van het overleg. Deze gevolgtrekkingen worden in deze bijlage bij het methodebesluit besproken.
2. DTe heeft in november 2002 het Informatie -en consultatiedocument “Maatstafconcurrentie, regionale Netbedrijven Elektriciteit, tweede reguleringsperiode” (hierna: consultatiedocument) uitgebracht. Dit consultatiedocument is gepubliceerd op de Internetpagina van DTe (www.dte.nl) en is voorts onder meer toegezonden aan de netbeheerders elektriciteit en aan de representatieve organisaties, waaronder de organisatie van de gezamenlijke netbeheerders elektriciteit (EnergieNed). In het consultatiedocument heeft DTe zijn visie op de reguleringsmethodiek voor de tweede reguleringsperiode uiteengezet, en belangstellenden gevraagd hun zienswijze te geven aan de hand van een aantal in het

consultatiedocument gestelde vragen. Belangstellenden hebben tot en met 14 februari 2003 de tijd gekregen om schriftelijk hun zienswijze op het consultatiedocument uiteen te zetten.

3. In deze bijlage worden de reacties van respondenten op het consultatiedocument besproken, voor zover relevant voor het onderhavige methodebesluit voor de tweede reguleringsperiode. De reacties zijn tevens gepubliceerd op de Internetpagina van DTe (www.dte.nl). Reacties ten aanzien van de in het consultatiedocument voorgestelde kwaliteitsregulering worden hier niet besproken aangezien kwaliteitsregulering geen onderdeel is van dit besluit. In onderstaande tabel staan de partijen die hebben gereageerd op het consultatiedocument.

Tabel C.1: overzicht respondenten.

Respondenten	Datum	Kenmerk
Netbeheerders elektriciteit		
Netbeheerder Centraal Overijssel B.V.	14-02-2003	3501/4501/U03.00402
DELTA Netwerkbedrijf B.V.	12-02-2003	910HKtr/ MRP/ Bch2003.53
ENECO Edelnet Delfland B.V.	14-02-2003	MO/ MC/ sc-07120812
ENECO Netbeheer B.V.	14-02-2003	MO/ MC/ sc-07120812
ENECO Netbeheer Midden-Holland B.V.	14-02-2003	MO/ MC/ sc-07120812
ENECO Netbeheer Weert N.V.	14-02-2003	MO/ MC/ sc-07120812
ENECO Netbeheer Zuid-Kennemerland B.V.	14-02-2003	MO/ MC/ sc-07120812
NRE Netwerk B.V.	14-02-2003	03_NN_100333
N.V. Continuon Netbeheer	19-02-2003	CN/ AHvdB/ 200300125
EWR Netbeheer B.V.	19-02-2003	CN/ AHvdB/ 200300125
Noord West Net N.V.	19-02-2003	CN/ AHvdB/ 200300125
ONS Netbeheer B.V.	17-02-2003	D/ HT/ 03/ 00216
ENBU B.V.	14-02-2003	ENBU/ 03.237/ jvr/ Cos/ FG
RENDO Netbeheer B.V.	13-02-2003	DN/ SV/ ES614
Essent Netwerk Brabant B.V.	14-02-2003	E03U0091
Essent Netwerk Friesland B.V.	14-02-2003	E03U0091
Essent Netwerk Limburg B.V.	14-02-2003	E03U0091
Essent Netwerk Noord N.V.	14-02-2003	E03U0091
InfraMosane N.V.	14-02-2003	E03U0091
Westland Energie Infrastructuur B.V.	14-02-2003	FB/ ns/ U0300843
B.V. Transportnet Zuid-Holland	14-02-2003	-
Overige respondenten		
EnergieNed sectie Netbeheerders	6-02-2003	2003-23121
EnergieNed sectie Handel & Verkoop	14-02-2003	2003-23282
EnergieNed sectie Productie	14-02-2003	2003-23267
Intergas Netbeheer B.V.	5-02-2003	G9(n)CS/ BvL/ 0308
Eneco Holding NV	14-02-2003	RA/ EATV/ 03/ 00003
Tennet B.V.	29-01-2003	MR03-040
Prof. dr. B.M. Bert Balk (CBS)	26-11-2002	-
VEMW	13-02-2003	Document1/ VO
VNCI	13-02-2003	Document1/ VO
PAWEX	13-02-2003	Document1/ VO
MKB-Nederland	14-02-2003	03.009/ HdG/ jb
European Commission	7-02-2003	-
Finnish Energy Market Authority	31-01-2003	-
The Italian Regulatory Authority for Electricity and Gas	30-01-2003	PB/ MO3244/ ao-md
NIB Capital Bank	30-01-2003	RM/ FH
Stichting voor Economisch Onderzoek der Universiteit van Amsterdam (SEO)	27-03-2003	-
Energie-Keuze.nl	27-01-2003	-

4. De netbeheerders van Eneco, Essent en Nuon hebben een gezamenlijke reactie gegeven op het consultatiedocument. Deze reacties worden hierna aangegeven met respectievelijk “Gezamenlijke reactie netbeheerders Eneco”, “Gezamenlijke reactie netbeheerders Essent” en “Gezamenlijke reactie netbeheerders Nuon”. De verenigingen VEMW, VNCl en PAWEX hebben tevens een gezamenlijke reactie gegeven. Deze reacties worden hierna aangegeven met “Gezamenlijke reactie VEMW, VNCl en PAWEX”.
5. De reacties van respondenten worden hieronder per onderwerp besproken; te weten:
 - a. juridische basis;
 - b. reguleringsperiode;
 - c. ijkpunt;
 - d. methode voor berekening van de algemene productiviteitsverandering;
 - e. CAPM en de WACC;
 - f. niet-beïnvloedbare kosten.

2 Juridische basis

2.1 Reacties respondenten

6. Een aantal respondenten geeft aan dat de wettelijke basis voor de voorgestelde regulering op twee punten ontbreekt; namelijk voor de individuele x-factoren in de eerste reguleringsperiode (en daarmee voor de gelijke startpositie) en voor een systeem van nacalculatie¹.

2.2 Afweging en motivering DTe

7. Na inwerkingtreding van de de wet van [datum], (Stb. 2003, ##).² tot wijziging van de Overgangswet elektriciteitsproductiesector (hierna: OEPS) kan ingevolge artikel 41, derde lid van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) door DTe voor iedere netbeheerder elektriciteit een afzonderlijke korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering worden opgelegd. Daarnaast ontstaat door de wetwijziging de mogelijkheid om de tarieven die zullen gelden in de periode t te corrigeren, indien de tarieven die golden in de periode of periodes voorafgaand aan periode t zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en DTe, indien hij de beschikking had over juiste of volledige gegevens, tarieven zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijk mate zouden afwijken van de vastgestelde tarieven³. De directeur DTe stelt derhalve vast dat hij bevoegd is om individuele x-factoren vast te stellen en om achteraf te corrigeren voor schattingsfouten. Bovendien hebben de netbeheerders elektriciteit in later overleg aangegeven met de beschreven methodiek akkoord te gaan.

¹ Gezamenlijke reactie netbeheerders Eneco, ENBU B.V. en Gezamenlijke reactie netbeheerders Nuon.

² Dit ontwerp methodebesluit is gebaseerd op de Elektriciteitswet 1998 zoals die zal gelden na inwerkingtreding van wetsvoorstel 28 174 door de Eerste Kamer (hierna aangeduid als: OEPS). De OEPS is 1-7-2003 aangenomen door de Eerste Kamer.

³ Artikel 41 lid 5 sub b van de Elektriciteitswet 1998.

3 Reguleringsperiode

3.1 Reacties respondenten

8. DTe heeft in het consultatiedocument kenbaar gemaakt voornemens te zijn de duur van de tweede reguleringsperiode vast te stellen op drie jaar. Op grond van artikel 41, tweede lid van de Elektriciteitswet stelt DTe de x-factor vast voor een periode van tenminste drie en ten hoogste vijf jaar.
9. Zes respondenten geven aan een voorkeur te hebben voor een zo lang mogelijke periode, dat wil zeggen een periode van vijf jaar⁴. De volgende redenen worden hiervoor aangedragen: duidelijkheid, zekerheid, stabiliteit en voorspelbaarheid ten aanzien van de tarieven. Vijf respondenten, waaronder alle afnemersorganisaties die op dit punt hebben gereageerd, hebben een voorkeur voor een zo kort mogelijke periode, dat wil zeggen een periode van drie jaar⁵. Het sneller kunnen oplossen van mogelijke kinderziekten in het systeem van maatstafconcurrentie wordt genoemd als voornaamste redenen. Eén respondent geeft aan geen voorkeur te hebben. Echter, deze merkt op dat voldoende 'ijkpunten' en snelle correcties in de tarieven wel van belang zijn⁶. Een ijkpunt is een moment waarop de effectiviteit van het reguleringsmodel wordt geëvalueerd (zie randnummer 12 – 16 van deze bijlage).

3.2 Afweging en motivering DTe

10. DTe houdt vast aan de termijn van drie jaar voor de tweede reguleringsperiode. In het te hanteren systeem van maatstafconcurrentie wordt de algemene productiviteitsverandering in een reguleringsperiode bepaald op basis van de werkelijk gerealiseerde kosten. DTe maakt vooraf een schatting van de in de sector te realiseren algemene productiviteitsverandering. Achteraf wordt nagecalculeerd als de gemeten algemene productiviteitsverandering lager of hoger is dan de schatting. Hoe korter de reguleringsperiode, hoe eerder eventuele schattingsfouten kunnen worden gecorrigeerd. De onzekerheid over de tarieven voor netbeheerders elektriciteit en afnemers is derhalve lager met een reguleringsperiode van drie jaar dan met een reguleringsperiode van vijf jaar.
11. Bovendien kunnen eventuele problemen bij de introductie van een nieuw reguleringssysteem bij een reguleringsperiode van drie jaar sneller worden verholpen dan bij een reguleringsperiode van vijf jaar.

4 Netbeheerder Centraal Overijssel B.V., ENBU B.V., Westland Energie Infrastructuur B.V., B.V. Transportnet Zuid-Holland, Gezamenlijke reactie netbeheerders Eneco, Gezamenlijke reactie netbeheerders Essent.

5 MKB Nederland, Gezamenlijke reactie VEMW, VNCI en PAWEX, DELTA Netwerkbedrijf B.V., ONS Netbeheer B.V., en Gezamenlijke reactie netbeheerders Nuon.

6 RENDO Netbeheer B.V..

4 Ijkpunt

4.1 Reacties respondenten

12. DTe heeft in het consultatiedocument aangegeven bereid te zijn om een ijkpunt in te bouwen, waarop de effectiviteit van het reguleringsmodel kan worden geëvalueerd.
13. Eén respondent opteert voor een ijkpunt na een jaar⁷. Zes respondenten stellen voor om meerdere ijkpunten per reguleringsperiode in te bouwen⁸. Twee respondenten stellen voor om een ijkpunt halverwege de reguleringsperiode in te bouwen⁹. De volgende doelen van het ijkpunt worden door respondenten genoemd: bijstelling, bijsturing, toets op haalbaarheid en evaluatie van de consequenties voor de sector en de afnemers¹⁰.

4.2 Afweging en motivering DTe

14. DTe deelt het belang van het inbouwen van een ijkpunt. Bij het invoering van een nieuw reguleringssysteem is het verstandig om de effectiviteit ervan te evalueren. In dit geval is er echter voor gekozen om in overleg met de netbeheerders elektriciteit voor de tweede reguleringsperiode – de eerste periode met maatstafconcurrentie als reguleringsmethode – enkele overgangmaatregelen te nemen. Hiermee kunnen eventuele negatieve gevolgen van de invoering van maatstafconcurrentie beperkt worden¹¹.
15. Bovendien zal tijdens de tweede reguleringsperiode onderzoek worden gedaan naar eventuele verschillen tussen netbeheerders doordat deze in andere regio's opereren. Dit zou in de derde periode kunnen leiden tot correcties in het systeem van maatstafconcurrentie¹².
16. Overigens zal DTe jaarlijks in juli de meting van de algemene productiviteitsverandering over het voorgaande jaar verrichten en publiceren, zodat de netbeheerders tijdig kunnen anticiperen op veranderingen in de algemene productiviteitsverandering.

5 Methode voor berekening van de algemene productiviteitsverandering

5.1 Reacties respondenten

17. In het consultatiedocument worden twee methoden ter bepaling van de algemene productiviteitsverandering beschreven; te weten de methode gebaseerd op het gebruik van Data

7 ONS Netbeheer B.V..

8 MKB Nederland, EnergieNed sectie Productie, Netbeheerder Centraal Overijssel B.V., Gezamenlijke reactie netbeheerders Nuon, RENDO Netbeheer B.V., en Westland Energie Infrastructuur B.V..

9 Gezamenlijke reactie VEMW, VNCI, PAWEX en ENBU B.V..

10 Netbeheerder Centraal Overijssel B.V., ENBU B.V., Gezamenlijke reactie netbeheerders Nuon.

11 Bijlage B van dit besluit, randnummer 42 -45.

12 Bijlage B van dit besluit, randnummer 20.

Envelopment Analysis (hierna: DEA methode) en de methode gebaseerd op Totale Factor Productiviteit (hierna: TFP methode)¹³.

18. Vijf respondenten spreken hun voorkeur uit voor één van de twee methoden. Eén respondent heeft een voorkeur voor de methode gebaseerd op DEA¹⁴. Vier respondenten hebben aangegeven een voorkeur te hebben voor de TFP methode¹⁵. Een aantal respondenten heeft voorgesteld om een CBS-index te gebruiken om de algemene productiviteitsverandering te meten voorgesteld¹⁶. Uit de reacties van de respondenten blijkt voorts dat er behoefte is aan een zo eenvoudig mogelijke methode ter berekening van de algemene productiviteitsverandering.

5.2 Afweging en motivering DTe

19. DTe acht een CBS-index niet geschikt om de algemene productiviteitsverandering te meten. Bij het CBS is geen productiviteitsindex bekend, die de productiviteit meet van de regionale netbeheerders¹⁷. Het gebruik van een index van een andere sector is niet zinnig omdat dan alle sectorspecifieke factoren die de algemene productiviteitsverandering bepalen verloren gaan. In feite levert de aanpak van DTe de index voor de sector.
20. Om een zo eenvoudig mogelijke methode te gebruiken heeft DTe er, na overleg met de netbeheerders elektriciteit, voor gekozen een ratio-analyse van kosten per samengestelde output te hanteren. Met de keuze van de samengestelde output als outputfactor wordt recht gedaan aan de verschillende netconfiguraties van de netbeheerders. Hiermee wordt een zo eenvoudig mogelijke methode gebruikt voor het vergelijken van de netbeheerders elektriciteit.

6 CAPM en de WACC

6.1 Reacties respondenten

21. In het consultatiedocument is gevraagd naar de zienswijze over de hantering van het Capital-Asset-Pricing-Model (hierna: CAPM) en over de hoogte van de asset bèta (hierna: bèta) ter bepaling van het redelijk rendement op het geïnvesteerd vermogen. DTe heeft aangegeven dat de bèta naar nul tendeert¹⁸.
22. Een aantal respondenten heeft geen bezwaar tegen gebruik van het CAPM¹⁹. Eén respondent heeft aangegeven dat het toepassen van het CAPM op bedrijven met een monopoliepositie en zonder

¹³ Consultatiedocument, randnummer 2.14 t/m 2.30.

¹⁴ Netbeheerder Centraal Overijssel B.V..

¹⁵ The Italian Regulatory Authority for Electricity and Gas, RENDO Netbeheer B.V., Intergas Netbeheer B.V. en B.V. Transportnet Zuid-Holland.

¹⁶ Netbeheerder Centraal Overijssel B.V., Gezamenlijke reactie netbeheerders Eneco, ONS Netbeheer B.V., RENDO Netbeheer B.V., Westland Energie Infrastructuur B.V., B.V. Transportnet Zuid-Holland en EnergieNed sectie Netbeheerders.

¹⁷ Prof. dr. B.M. Bert Balk.

¹⁸ Consultatiedocument 3.11.

¹⁹ Netbeheerder Centraal Overijssel B.V., DELTA Netwerkbedrijf B.V., ENBU B.V., Gezamenlijke reactie netbeheerders Essent.

beursnotering een complexe exercitie is²⁰. Een andere respondent geeft te kennen dat aan een fundamentele voorwaarde voor het toepassen van het CAPM, te weten een liquide markt waarop de aandelen in een bedrijf verhandeld worden, niet wordt voldaan. Deze respondent geeft aan dat CAPM wel gehanteerd kan worden, maar dat voor de bepaling van de bèta zowel de systematische als de niet-systematische risico's betrokken moeten worden²¹.

23. Een aantal respondenten heeft aangegeven dat de bèta niet naar nul tendeert²². Twee respondenten hebben aangegeven dat de bèta inderdaad naar nul tendeert, omdat netbeheerders vrijwel ongevoelig zijn voor conjunctuurrisico²³.

6.2 Afweging en motivering DTe

24. Het CAPM is een internationaal aanvaard model en is in principe bruikbaar voor het reguleringsmodel. In het systeem van maatstafconcurrentie worden de beperkte structurele risico's van de sector nagenoeg geëlimineerd. Dergelijke structurele marktrisico's zijn bijvoorbeeld de afhankelijkheid van groei in industriële productie, en veranderingen in inflatie²⁴. De bèta is een maat voor deze risico's. In het systeem van maatstafconcurrentie tendeert de bèta derhalve naar nul.

25. CAPM veronderstelt dat rationele beleggers zowel binnen als buiten de sector diversifiëren. Aandeelhouders van netbeheerders kunnen de bedrijfsspecifieke risico's binnen de sector niet volledig diversifiëren en dienen derhalve voor deze risico's gecompenseerd te worden. De bèta is dus niet gelijk aan nul.

26. De gehanteerde hoogte van de WACC is gelijk aan de hoogte die gebruikt is in de eerste reguleringsperiode. DTe hanteert in de eerste en de tweede reguleringsperiode een reële WACC inclusief een correctie voor vennootschapsbelasting die op basis van het Capital Asset Pricing Model is vastgesteld op 6,6 procent²⁵. Hierbij is uitgegaan van een bèta tussen 0,3 en 0,5.

27. DTe is in beginsel van mening dat de bèta onder een stabiel systeem van maatstafconcurrentie lager kan zijn dan de bèta in de eerste reguleringsperiode. In het systeem van maatstafconcurrentie worden de netbeheerders namelijk in ieder geval vergoed voor kostenstijgingen die de hele sector ondervindt. Dit is een belangrijke verlaging van het risico van de sector netbeheer elektriciteit. Daarnaast streeft DTe ernaar om maatstafconcurrentie voor langere termijn in te voeren zodat het risico voor verandering van de reguleringssystematiek ook afneemt. Voorlopig wordt dezelfde bèta als in de eerste periode gehanteerd omdat de sector zich nu nog in een overgangsfase naar maatstafconcurrentie bevindt. In de loop van de tweede reguleringsperiode zal onderzocht worden of, en in welke mate, de bèta en de WACC in de derde periode kunnen worden aangepast.

28. Uit vergelijking van de WACC van 6,6 procent en de bèta van 0,3 tot 0,5 met de hoogte van de WACC en de bèta die door buitenlandse energietoezichthouders worden gehanteerd, concludeert DTe dat de

20 Gezamenlijke reactie netbeheerders Eneco.

21 Gezamenlijke reactie netbeheerders Nuon.

22 Netbeheerder Centraal Overijssel B.V., Gezamenlijke reactie netbeheerders Eneco, Gezamenlijke reactie netbeheerders Nuon, ONS Netbeheer B.V., RENDO Netbeheer B.V., Tennet B.V. en EnergieNed sectie Netbeheerders.

23 NIB Capital Bank en The Italian Regulatory Authority for Electricity and Gas.

24 Nai-Fu Chen, Richard Roll, and Stephen Ross, 'Economic Forces on the Stock Market' *Journal of business* 59 (1986).

25 De reële WACC van 6,6 procent is gebaseerd op een verwachte inflatie van 2,2 procent.

vastgestelde parameters voor de netbeheerders gunstig afsteken ten opzichte van het buitenland²⁶. De gehanteerde hoogte van de WACC is dus een conservatieve inschatting van de bèta.

7 Niet-beïnvloedbare kosten

7.1 Reacties respondenten

29. Een aantal respondenten heeft aangegeven dat niet alle kosten beïnvloedbaar zijn²⁷. Andere partijen hebben echter aangegeven dat (vrijwel) alle kosten wel degelijk door de netbeheerder elektriciteit te beïnvloeden zijn²⁸. Drie respondenten geven specifiek aan dat de kosten van netverliezen significant beïnvloed kunnen worden²⁹.
30. Eén respondent heeft aangegeven dat netbeheerders onaanvaardbare risico's lopen indien zij de kosten van netverliezen niet één op één aan de klant kunnen doorberekenen, omdat de netbeheerder afhankelijk is van marktprijzen³⁰. Een andere respondent bepleit dat de ingekochte netwerkkosten, de inkoop van energie, het opheffen van transportbeperkingen, onroerende zaakbelasting, precario, compensatie voor verleggingkosten en de bijdrage aan DTe als niet-beïnvloedbaar aangemerkt moeten worden³¹.
31. Eén van de respondenten die de zienswijze van DTe dat alle kosten beïnvloedbaar zijn, ondersteunt merkt ten eerste op dat netbeheerders dikwijls alternatieven hebben en/of invloed hebben op de prijsstelling van de tot dusver als niet-beïnvloedbaar aangemerkte kosten. Ten tweede zal er bij het invoeren van maatstafconcurrentie geen verschil meer zijn tussen de efficiëntieprikkel op eigen kosten dan wel op de kosten die in rekening worden gebracht door de bovenliggende netbeheerder. Ten derde zullen de effecten van een eventueel afwijkende x-factor bij Tennet in min of meer gelijke mate direct of indirect invloed hebben op alle netbeheerders. Derhalve worden deze effecten via maatstafconcurrentie gecompenseerd³².

7.2 Afweging en motivering DTe

32. DTe houdt vast aan zijn standpunt dat alle kosten in het systeem van maatstafconcurrentie worden meegenomen als beïnvloedbare kosten.
33. Eén van de voordelen van het systeem van maatstafconcurrentie is juist dat factoren die normaliter als exogeen – en die dus zouden leiden tot 'niet-beïnvloedbare' kosten – gezien worden, worden ge-endogeniseerd. Immers, de verhoogde kosten die zijn veroorzaakt door een normaliter als exogeen beschouwde factor leiden tot een productiviteitsdaling en dus een lagere x-factor. Via het systeem van

26 X-factor besluit eerste reguleringsperiode.

27 Netbeheerder Centraal Overijssel B.V., Eneco, ONS Netbeheer B.V., ENBU B.V., RENDO Netbeheer B.V., Gezamenlijke reactie netbeheerders Essent, Westland Energie Infrastructuur B.V., B.V. Transportnet Zuid-Holland, Tennet B.V.

28 MKB Nederland, Gezamenlijke reactie VEMW, VNCI en PAWEX, The Italian Regulatory Authority for Electricity and Gas, EnergieNed sectie Productie en Gezamenlijke reactie netbeheerders Continuon.

29 Energiekeuze.nl, Gezamenlijke reactie VEMW, VNCI en PAWEX en de Europese Commissie.

30 Netbeheerder Centraal Overijssel B.V..

31 Gezamenlijke reactie netbeheerders Eneco.

32 Gezamenlijke reactie netbeheerders Continuon.

nacalculatie worden de extra kosten dan achteraf aan de netbeheerders vergoed. Op dezelfde wijze worden ook extra productiviteitsstijgingen verdisconteerd. Een voorbeeld hiervan is het stijgen van de marktprijs voor elektriciteit ter compensatie van lagere netverliezen. Dit leidt tot een lagere algemene productiviteitsverandering waardoor alle netbeheerders elektriciteit hiervoor worden vergoed.

34. Het bovenstaande voordeel van maatstafconcurrentie gaat ervan uit dat de deelnemende netbeheerders op dezelfde wijze aan invloeden van buitenaf zijn blootgesteld. Tijdens de tweede reguleringsperiode zal onderzoek worden gedaan naar eventuele verschillen tussen netbeheerders doordat deze in andere regio's opereren. Dit zou in de derde periode kunnen leiden tot aanpassingen van het systeem.
35. Een van de respondenten gaf aan dat er voor de kosten die door de netbeheerders worden aangeduid als 'niet-beïnvloedbaar' alternatieven voor handen zijn. Door deze kosten mee te nemen in de bepaling van de productiviteitsverandering worden netbeheerders geprikkeld het goedkoopste alternatief in te zetten.